

Đổi mới phương pháp dạy học và kiểm tra, đánh giá tại Trường Cao đẳng Kon Tum dưới tác động của chuyển đổi số

Nguyễn Thị Mỹ*, Huỳnh Thị Thu Hương*

*Trường Cao đẳng Kon Tum

Received: 20/09/2024; Accepted: 26/09/2024; Published: 02/10/2024

Abstract: The article assesses the digital transformation process in teaching and assessment at Kon Tum College. Despite notable progress in integrating technology and digital skills into the curriculum, the college continues to face challenges related to technological infrastructure and online teaching methods.

Keywords: Digital transformation in education; Vocational training; Teaching and assessment methods; Technological infrastructure; Kon Tum College.

1. Mở đầu

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế, việc nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực là yếu tố quan trọng cho sự phát triển bền vững của các cơ sở giáo dục, bao gồm Trường Cao đẳng Kon Tum. Với nhiệm vụ đào tạo đa cấp trình độ, đa ngành, nghề nhằm nâng cao trình độ kỹ năng nghề cho người lao động theo yêu cầu của cơ sở sản xuất, kinh doanh, dịch vụ, nhà trường phải nhanh chóng thích ứng với các xu hướng mới và đáp ứng yêu cầu ngày càng khắt khe của thị trường lao động. Chuyển đổi số (CDS) hiện đang được coi là giải pháp chủ chốt giúp hiện đại hóa công tác giảng dạy và kiểm tra, đánh giá, từ đó nâng cao chất lượng giáo dục. Bài viết tập trung sẽ đánh giá thực trạng CDS trong giảng dạy và kiểm tra, đánh giá tại Trường Cao đẳng Kon Tum, đồng thời đề xuất các giải pháp để tối ưu hóa quá trình này trong bối cảnh toàn cầu hóa và Cách mạng công nghiệp 4.0.

2. Nội dung

2.1. Tổng quan về CDS trong giáo dục

Chương trình “CDS quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030” đã được phê duyệt nhằm thúc đẩy ứng dụng công nghệ trong giáo dục. Việc triển khai giảng dạy và học tập từ xa, số hóa tài liệu giảng dạy, phát triển các nền tảng chia sẻ tài nguyên học tập và áp dụng các phương pháp đào tạo cá thể hóa là những yếu tố chính. CDS trong giáo dục được hiểu đơn giản là việc ứng dụng công nghệ hiện đại để nâng cao trải nghiệm người học, cải tiến phương pháp giảng dạy và tạo ra môi trường học tập thuận lợi.

Ứng dụng CDS trong giáo dục tạo ra một hệ thống học tập thông minh, cho phép người học tiếp cận kiến thức dễ dàng và hiệu quả hơn. Các công cụ trực tuyến như Google Classroom, Zoom, Microsoft Teams đang trở thành phương tiện phổ biến để tổ chức các lớp học trực tuyến và hỗ trợ học tập từ xa. Việc kết hợp giữa phương pháp giảng dạy truyền thống và trực tuyến

không chỉ nâng cao hiệu quả mà còn tạo ra sự linh hoạt cho quá trình giảng dạy.

2.2. Thực trạng CDS trong giảng dạy và kiểm tra, đánh giá tại Trường Cao đẳng Kon Tum

2.2.1 Tổng quan về Trường Cao đẳng Kon Tum

Trường Cao đẳng Kon Tum là cơ sở giáo dục nghề nghiệp quan trọng tại tỉnh Kon Tum, với cơ cấu tổ chức gồm Lãnh đạo nhà trường, 7 phòng chức năng và 7 khoa chuyên môn. Các khoa chuyên môn bao gồm: Khoa các Khoa học cơ bản, khoa Sư phạm, khoa Y - Dược, khoa Kỹ thuật và Công nghệ, khoa Kinh tế và Nông Lâm, khoa Ngoại ngữ - Tin học và Học liệu, khoa Đào tạo và Sát hạch lái xe. Trường có nhiệm vụ tổ chức đào tạo nguồn nhân lực kỹ thuật trực tiếp trong sản xuất, kinh doanh, dịch vụ ở các cấp trình độ cao đẳng, trung cấp và sơ cấp; Đào tạo trình độ cao đẳng ngành Giáo dục mầm non; Liên kết đào tạo các cấp trình độ khác nhau theo nhu cầu xã hội và kết nối doanh nghiệp, cơ sở sản xuất để giới thiệu việc làm cho HSSV sau khi tốt nghiệp. Trường được Bộ LĐ-TB&XH phê duyệt đào tạo 4 nghề trọng điểm quốc gia theo Quyết định số 1769/QĐ-LĐTBXH ngày 25/11/2019 của Bộ LĐ-TB&XH, gồm: Ngành, nghề Trồng trọt, trình độ trung cấp; ngành, nghề Chế tạo thiết bị cơ khí, trình độ trung cấp; ngành, nghề Công nghệ kỹ thuật điện, điện tử, trình độ trung cấp và ngành, nghề Kỹ thuật sửa chữa, lắp ráp máy tính, trình độ trung cấp.

Đội ngũ viên chức của Trường hiện có 239 người, bao gồm 39 viên chức quản lý, 160 nhà giáo và 40 nhân viên. Đặc biệt, trong đó có 4 tiến sĩ, 112 thạc sĩ và 93 cử nhân đại học, cho thấy nhà trường sở hữu nguồn nhân lực có trình độ chuyên môn cao, đáp ứng tốt yêu cầu đào tạo và khẳng định năng lực cung cấp dịch vụ giáo dục chất lượng.

Về tuyển sinh và đào tạo, trường cung cấp 49 ngành nghề với các trình độ từ cao đẳng đến sơ cấp,

tổng quy mô tuyển sinh hàng năm đạt 2.905 chỉ tiêu. Trường cũng liên kết đào tạo liên thông với các cơ sở giáo dục đại học và tổ chức đào tạo nghề liên tục cho các lĩnh vực như điện tử, ô tô, và nông - lâm nghiệp. Trong giai đoạn 2020 - 2024, trường đã đào tạo và công nhận tốt nghiệp cho 2.490 học sinh sinh viên.

Bên cạnh đào tạo, trường còn tích cực trong công tác nghiên cứu khoa học và hợp tác quốc tế. Sau 6 năm thành lập, trường đã thực hiện hơn 50 đề tài nghiên cứu và công bố hơn 100 bài báo khoa học. Hợp tác với các tổ chức quốc tế đã mang lại nhiều cơ hội học tập và đào tạo cho người học, đặc biệt trong các lĩnh vực dịch vụ và tiếng Nhật.

2.2.2 Thực trạng CDS trong giảng dạy và kiểm tra, đánh giá tại Trường Cao đẳng Kon Tum

Trường Cao đẳng Kon Tum đã đạt được nhiều kết quả tích cực trong quá trình thực hiện chương trình CDS trong giáo dục nghề nghiệp, theo Quyết định 2222/QĐ-TTg và Kế hoạch 3921/KH-UBND của tỉnh Kon Tum. Nhà trường đặc biệt chú trọng đến việc nâng cao năng lực số thông qua các chương trình đào tạo và bồi dưỡng dành cho đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý và học sinh, sinh viên. Sự hỗ trợ từ các nền tảng học tập trực tuyến như Atingi và E-Learning đã góp phần đáng kể vào việc nâng cao hiệu quả giảng dạy và học tập. Hệ thống đào tạo trực tuyến của Trường được xây dựng dựa trên nền tảng Moodle, vận hành ổn định trên dịch vụ hosting với địa chỉ <https://elearning.cdkontum.edu.vn/>. Đặc biệt, tài liệu dạy học môn học “Năng lực số” do Tổng cục GDNN ban hành đã được tích hợp vào môn Tin học thuộc chương trình đào tạo các ngành, nghề trình độ trung cấp, cao đẳng nhằm đáp ứng yêu cầu thực tiễn về CDS trong giáo dục nghề nghiệp.

Cơ sở hạ tầng và nền tảng số cũng đã được cải thiện đáng kể. Trường đã đầu tư vào các hệ thống phần mềm quản lý, cơ sở lưu trữ dữ liệu và xây dựng thư viện số với hơn 5.000 tài liệu. Hệ thống quản lý đào tạo Unisoft đã hỗ trợ việc số hóa dữ liệu học tập, giúp tối ưu hóa quy trình quản lý giáo dục. Tuy nhiên, cơ sở hạ tầng công nghệ vẫn còn hạn chế và chưa đồng bộ, gây khó khăn trong việc triển khai rộng rãi các ứng dụng công nghệ trong giảng dạy. Đặc biệt, việc xây dựng bài giảng/khóa học trực tuyến chưa được thực hiện đúng tiến độ, với 80% bài giảng/khóa học đăng ký chưa hoàn thành đúng hạn.

Về phương pháp giảng dạy, mô hình học tập kết hợp giữa trực tuyến và trực tiếp đang được áp dụng khá phổ biến tại Trường. Gần 30% trong tổng số môn học, mô đun của chương trình đào tạo các ngành, nghề đăng ký tổ chức theo hình thức trực tuyến với sự hỗ trợ của video bài giảng, các tài liệu điện tử, kết hợp

với các buổi thực hành trực tiếp để nâng cao hiệu quả tiếp thu kiến thức. Mặc dù nhà trường đã đạt được một số tiến bộ với việc áp dụng các công cụ như Google Classroom, Zoom và Microsoft Teams, phương pháp giảng dạy trực tiếp truyền thống vẫn chiếm ưu thế. Việc học tập thông qua sách, trang web hoặc video còn phổ biến, các công nghệ trong giáo dục như Thực tế ảo trong đào tạo (Virtual Reality in Education) hay công nghệ VR được sử dụng hạn chế trong quá trình đào tạo một số ngành, nghề. Nguyên nhân chính là do giảng viên chưa quen với việc áp dụng công nghệ trong giảng dạy.

Trong hệ thống kiểm tra và đánh giá, việc triển khai các hình thức kiểm tra trực tuyến và chấm điểm tự động đã mang lại những hiệu quả tích cực. Đặc biệt, cơ sở dữ liệu về đề thi và đáp án cho các môn học trực tuyến đã được xây dựng, giúp nâng cao hiệu quả đánh giá học tập. Phương pháp đánh giá thông qua bài tập nhóm và dự án cá nhân cũng được áp dụng, giúp phát triển kỹ năng làm việc nhóm và khả năng tư duy độc lập của người học. Tuy nhiên, hình thức đánh giá truyền thống vẫn chiếm tỷ lệ cao trong các kỳ thi tại trường, các công cụ kiểm tra trực tuyến như Quizizz, Google Forms, và phần mềm chống gian lận thi cử chưa được sử dụng phổ biến.

Nhìn chung, mặc dù còn nhiều thách thức, quá trình CDS tại Trường Cao đẳng Kon Tum đã có những bước tiến quan trọng, đặt nền móng cho việc phát triển giáo dục nghề nghiệp trong bối cảnh công nghệ số hóa hiện nay.

2.3. Giải pháp CDS trong giảng dạy và kiểm tra, đánh giá tại Trường Cao đẳng Kon Tum.

Để tối ưu hóa quá trình CDS trong giảng dạy và kiểm tra, đánh giá tại Trường Cao đẳng Kon Tum, cần triển khai đồng bộ một số giải pháp như sau:

Một là, Phát triển chương trình và nội dung đào tạo phù hợp với CDS

Xác định và dự báo kỹ năng số: Cần dự báo và xác định những kỹ năng số cơ bản và nâng cao cần thiết cho người lao động trong từng ngành nghề, nhằm đáp ứng yêu cầu của quá trình CDS. Từ đó, cập nhật và xây dựng chuẩn kiến thức và năng lực thực hiện, đảm bảo đáp ứng yêu cầu của các ngành nghề. Trong quá trình này, việc khảo sát nhu cầu từ các đơn vị sản xuất, kinh doanh và dịch vụ đóng vai trò quan trọng để xây dựng chương trình đào tạo phù hợp với chuẩn đầu ra theo yêu cầu của nền kinh tế số.

Lồng ghép kỹ năng số vào chương trình đào tạo: Các môn học, mô đun liên quan đến kỹ năng số và công nghệ thông tin cần được lồng ghép vào chương trình đào tạo, giúp người học có đủ kỹ năng số cơ bản và nâng cao, sẵn sàng đáp ứng yêu cầu của thị

trường lao động. Ngoài ra, chương trình học cần linh hoạt, cho phép học sinh, sinh viên tự chọn các môn học ngoại khóa hoặc kỹ năng bổ trợ, phù hợp với sở trường của từng cá nhân.

Ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy:

Tiếp tục đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học thông qua việc khai thác các nền tảng số, sử dụng phần mềm hỗ trợ xây dựng bài giảng điện tử, và ứng dụng công nghệ thực tế ảo trong giảng dạy các môn học, mô đun. Đồng thời, đẩy mạnh mô hình dạy học kết hợp (blended learning) và khai thác tối ưu hệ thống e-Learning để hỗ trợ công tác dạy và tự học của người học.

Cải tiến hệ thống kiểm tra và đánh giá: Triển khai các công cụ đánh giá trực tuyến như Quizizz, Google Forms và phần mềm chống gian lận thi cử. Xây dựng hệ thống phản hồi tự động và đa dạng hóa phương pháp đánh giá để phản ánh chính xác năng lực của người học.

Hai là, Phát triển hạ tầng, thiết bị và học liệu số

Hoàn thiện cơ sở hạ tầng số: Tiếp tục đầu tư và hoàn thiện các hạng mục cơ sở hạ tầng kỹ thuật số, đặc biệt là hệ thống wifi mạnh và phủ sóng toàn trường. Trang bị thêm phòng máy tính để phục vụ giảng dạy và học tập, cùng với các thiết bị hỗ trợ cho việc tra cứu tài liệu và tự học tại thư viện.

Đầu tư thiết bị thực tập số và học liệu số: Đẩy mạnh trang bị các thiết bị thực tập số, xưởng thực hành ảo và các phần mềm mô phỏng. Bên cạnh đó, cần đầu tư các thiết bị phục vụ xây dựng học liệu số và ứng dụng công nghệ thực tế ảo tăng cường (AR) và thực tế hỗn hợp (MR) trong quá trình dạy học.

Phát triển và duy trì hệ thống mạng: Đảm bảo hệ thống mạng hoạt động ổn định và thông suốt để phục vụ giảng dạy, nghiên cứu và học tập. Cần tiếp tục cải tiến hệ thống quản lý đào tạo trực tuyến và khai thác các nền tảng học liệu số một cách hiệu quả.

Ba là, Phát triển năng lực số cho cán bộ quản lý, nhà giáo và người học

Nâng cao năng lực số: Tổ chức các khóa tập huấn, bồi dưỡng nhằm nâng cao năng lực số cho cán bộ quản lý, giảng viên và người học. Tập trung phát triển kỹ năng giảng dạy trực tuyến, kỹ năng phát triển học liệu số và các ứng dụng số, giúp đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý có khả năng triển khai giảng dạy và quản lý hiệu quả trong môi trường số.

Tăng cường thực tiễn và chuyên gia công nghệ: Cử giảng viên có chuyên môn công nghệ thông tin tham gia thực tế tại các doanh nghiệp cung cấp giải pháp số, cũng như tổ chức các chuyên tham quan học hỏi kinh nghiệm về CDS trong giáo dục nghề nghiệp.

Áp dụng hình thức dạy học kết hợp: Thúc đẩy

áp dụng phương pháp dạy học thích nghi, kết hợp giữa dạy học trực tiếp và sử dụng công nghệ số, học liệu số, thiết bị thực tế và ảo. Việc này nhằm cá nhân hóa quá trình học tập và giúp người học phát triển toàn diện hơn trong môi trường số.

Tập huấn về phương pháp học tập trên môi trường số: Tổ chức các buổi tập huấn về phương pháp học tập trên môi trường số, giúp người học làm quen với các công cụ và công nghệ hỗ trợ học tập trong quá trình CDS.

3. Kết luận

CDS đang đóng vai trò then chốt trong việc nâng cao chất lượng đào tạo tại Trường Cao đẳng Kon Tum. Quá trình này không chỉ góp phần hiện đại hóa phương pháp giảng dạy, kiểm tra và đánh giá, mà còn giúp nhà trường nhanh chóng thích ứng với những yêu cầu ngày càng cao của thị trường lao động trong bối cảnh Cách mạng công nghiệp 4.0. Mặc dù đã đạt được một số kết quả tích cực, nhưng việc CDS tại Trường Cao đẳng Kon Tum vẫn đối mặt với những thách thức, đặc biệt là về cơ sở hạ tầng công nghệ và khả năng ứng dụng công nghệ trong giảng dạy.

Để đạt được mục tiêu tối ưu hóa quá trình CDS, trường cần tiếp tục đầu tư vào cơ sở hạ tầng kỹ thuật số, nâng cao năng lực của đội ngũ cán bộ quản lý và giảng viên, đồng thời phát triển chương trình đào tạo linh hoạt, phù hợp với yêu cầu của nền kinh tế số. Việc tích hợp công nghệ vào giảng dạy và đánh giá sẽ tạo ra một môi trường học tập tiên tiến và toàn diện, giúp người học phát triển kỹ năng số cần thiết và tăng khả năng cạnh tranh trong thị trường lao động.

Cuối cùng, CDS không chỉ là yêu cầu của hiện tại mà còn là cơ hội để Trường Cao đẳng Kon Tum khẳng định vị thế của mình trong hệ thống giáo dục nghề nghiệp quốc gia, đồng thời nâng cao chất lượng nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Thông tin và Truyền thông. Chương trình CDS quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030 [Internet]. <https://mic.gov.vn>
2. Phạm Văn Anh (2021). *Ứng dụng công nghệ số trong giáo dục - Thách thức và cơ hội*. Tạp chí Khoa học và Công nghệ. 19(5):55-60.
3. Trần Thanh Bình (2022). *Giáo dục đại học Việt Nam trong bối cảnh CDS: Thực trạng và giải pháp*. Tạp chí Giáo dục. 28(6):23-29.
4. Bender T (2012). *Discussion-Based Online Teaching to Enhance Student Learning*. 2nd ed. Sterling, VA: Stylus Publishing.
5. Siemens G, Gasevic D, Dawson S. *Learning Analytics: Theories, Methods, and Applications*. New York, NY: Springer; 2015.